

Archeologienota

Gent, Veerpontstraat

Deel 2: Programma van Maatregelen

Inhoud

1	Administratieve gegevens	1
2	Gemotiveerd advies.....	2
2.1	Datering en interpretatie onderzoeksterrein	2
2.2	Waardering archeologische vindplaatsen	2
2.3	Impactbepaling	3
2.4	Bepalingen van de maatregelen	3
2.4.1	Kennispotentieel verder (voor)onderzoek	3
2.4.2	Volledigheid van het (voor)onderzoek	5

1 Administratieve gegevens

Algemeen

Naam site	Gent, Veerpontstraat
Ligging	Veerpontstraat 6, 9042 Sint-Kuis-Winkel, Gent, Oost-Vlaanderen
Kadaster	Gent, Afdeling 14, Sectie F, percelen 23F, 23S, 23R, 23E en 313R. Een deel van het plangebied valt binnen openbaar domein.
Projectnummer BAAC Vlaanderen	2021-0294
Reeds uitgevoerd vooronderzoek	Bureauonderzoek (2021A425)
Bewaarplaats archief	BAAC Vlaanderen

Actoren

Auteur	Charlotte Verhaeghe, Delphine Saelens
Betrokken actoren	Charlotte Verhaeghe, Delphine Saelens, Arnout Van Belle
Betrokken derden	Niet van toepassing.

Plangebied

Oppervlakte plangebied	Ca. 54.150 m ²
Kartering gewestplan	Bedrijvenzones 1, infrastructuur

2 Gemotiveerd advies

2.1 Datering en interpretatie onderzoeksterrein

Uit de resultaten van het bureauonderzoek valt weinig af te leiden over de datering van het plangebied. Op de historische kaarten en luchtfoto's is te zien dat het plangebied lang in gebruik was als akker- en weiland. Bovendien heeft er nooit bebouwing gestaan ter hoogte van het terrein. Wel liepen de huidige Veerpontstraat en een oudere vertakking tot in de 19de eeuw door het terrein. Ook zijn er op de orthofoto's van de laatste decennia een aantal grachten te zien die er nu niet meer zijn, alsook enige mate van grondverzet.

Het terrein zelf, en de directe omgeving liggen een stuk hoger dan het natuurlijke landschap. Grote delen zijn opgehoogd bij de aanleg van de Gentse haven en de ontwikkeling van de bijbehorende industriegebieden. Het bodembestand is ter hoogte van het plangebied hierbij aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid opgehoogd op het einde van de 20^e eeuw. In het bureauonderzoek konden meerdere argumenten hiervoor aangehaald worden: het DHM met hoogteprofiel, DOV-boringen, de topografische kaart uit 1969. Daarnaast wijzen ook de orthofoto's uit de 1971 op bepaalde activiteiten van grondverzet. Hoewel de exacte omvang van de ophoging niet vastgesteld kon worden, wijzen bovengenoemde argumenten op een minimale ophoging van 2 meter.

2.2 Waardering archeologische vindplaatsen

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kan niet met zekerheid gezegd worden of er archeologische waarden in het plangebied aanwezig zijn. Het plangebied werd niet specifiek bij naam vermeld in de historische bronnen. Voor de oudere perioden (steentijden-metaaltijden-Romeinse periode) is er niets voorhanden wat betreft historische of archeologische bronnen die relevant zijn voor het plangebied.

De vele steentijdsites en -vondsten in de nabije omgeving, alsook de relatief gunstige ligging op een iets hoger gelegen terrein naast de Moervaartdepressie zorgt er echter voor dat de kans groot is dat ter hoogte van het terrein ook menselijke activiteiten plaatsgevonden hebben in het verleden. Daarnaast verhoogt de aanwezige podzol in de Zch- en Zah-bodems op het terrein eveneens de bewaarkans van eventuele steentijdsites. **In theorie kan een hoge archeologische verwachting voor in situ steentijd artefactensite opgesteld worden. Deze verwachting dient echter gekaderd te worden.** Enerzijds is de bodemkaart opgesteld tussen 1947 en 1973 waardoor mogelijk geen rekening gehouden werd met de kunstmatige ophogingen van de jaren 60 van vorige eeuw. Dit geeft mogelijk een vertekend beeld van het bodemarchief ter hoogte van het plangebied. Anderzijds moet hier rekening gehouden worden met het aanwezige **ophogingspakket**. De kans dat voorafgaand aan de ophoging een afgraving van (een deel) van de bouwvoor heeft plaatsgevonden is reëel tot hoogstwaarschijnlijk. Deze afgraving kan bijgevolg de bodemopbouw verstoord hebben wat dan weer de archeologische verwachting naar in situ steentijd artefactensites verkleint.

De archeologische verwachting voor vondsten uit de **steentijd** kan dus bijgesteld worden van een hoge naar een **matige verwachting**. Er zijn geen meldingen van sites of vondsten uit de latere perioden in een straal van 1 km rondom het plangebied. Aangezien echter niet geweten is of dit een weerspiegeling is van de realiteit, of eerder van de stand van het onderzoek, is er nog steeds een **matige verwachting voor bewaarde archeologische sporen of vondsten uit deze latere perioden**.

2.3 Impactbepaling

Het terrein ter hoogte van de tankenparken zal **genivelleerd** worden en vervolgens gefundeerd worden met grindverharding. In totaal betreft het een zone van ca. 19.860 m² waarbij deze ingrepen een verstoring tot **60 cm** zullen teweegbrengen. Hierbinnen worden enkel lokaal enkele diepere verstoringen gepland:

- Ter hoogte van de **keerwanden en de rioleringen ter hoogte van de brandweg** reikt de verstoringdiepte tot 1 m. Ter hoogte van deze ingrepen wordt de verstoring echter gepland in voornamelijk smalle sleuven.
- Voor de aanleg van de **tanken en bluswatertank** wordt in een zone van 4.232 m² (tanks) en een zone van 98 m² (bluswatertank) een funderingsplaat gepland. In totaal wordt dus een zone van 4.330 m² voorzien van funderingsplaten tot ca. 50-70 cm diepte (inclusief buffer). Deze funderingen rusten op funderingspalen met een diameter van 40-60 cm en een maximale diepte van 8 tot 10 m.
- Voor de **infiltratiebekkens** wordt in een oppervlakte van 353 m² maximaal 2 m gegraven. Voor de omliggende verharding wordt 60 cm gegraven.

De ingrepen voor de **aanleg van de steiger** omvatten palen tot een diepte van 15 – 20 m onder de bodem van het dok. Aangezien het Rodenhuizedok echter een gebied is zonder archeologie, zullen deze ingrepen **geen impact** hebben op archeologie.

Voor het **leidingentracé** van het tankenpark naar de steiger wordt de bodem om de 30 m verstoord door een funderingsplaat van 16 m² tot 1 m onder het maaiveld met vier funderingspalen per funderingsplaat. De funderingspalen worden tot 8-9 m onder het maaiveld ingeboord.

De **aanleg van de center productlijn** vindt plaats op de bestaande versterking van de reeds aanwezige productlijn. Hier worden bijgevolg **geen bodemingrepen** voorzien, waardoor deze ingreep **geen impact** heeft.

De aanleg van de **weg**, met name voornamelijk het voorzien van de rioleringen, zal de bodem tot maximaal 1,5 m verstoren. Vermoedelijk grotendeels in de vorm van smalle sleuven en dit over een afstand van 335 m.

2.4 Bepalingen van de maatregelen

2.4.1 Kennispotentieel verder (voor)onderzoek

Het bureauonderzoek wees uit dat voor het plangebied een hoge verwachting kan opgesteld worden voor steentijdsites, en een matige verwachting voor sites uit latere perioden.

De geplande ingrepen zullen in grote oppervlakken verregaande verstoringen teweegbrengen in dit mogelijk archeologisch waardevol terrein. Het potentieel op kenniswinst is afhankelijk van de mate van verstoring ter hoogte van het terrein. De resultaten van het bureauonderzoek wezen uit dat er aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid een ophogingspakket aanwezig is ter hoogte van het terrein en dit op basis van volgende argumenten:

- Op basis van het digitaal hoogtemodel Vlaanderen kan afgeleid worden dat het plangebied en enkele omliggende percelen duidelijk hoger liggen dan omliggende percelen en dit met een scherpe hoogtegrens aan de perceelsgrenzen.

- De topografische kaart uit 1969 geeft hoogtewaarden rond + 5 m TAW weer ter hoogte van het plangebied.
- Dit wordt eveneens bevestigd op de hoogteprofielen waarbij het WO-hoogteprofiel de opgehoogde percelen duidelijk kadert. Het hoogteverschil met de omliggende, lagere percelen bedraagt 2 tot 5 meter ter hoogte van het plangebied.
- Enkele beschikbare DOV-boringen bevestigen de ophoging waarbij ten zuiden van het plangebied een ophoging tot 3,5 m vastgesteld kon worden.

Bovenstaande gegevens concluderen dat het oorspronkelijke niveau ter hoogte van het plangebied, voor de ophoging, rond de + 5 à 6 m TAW geschat kan worden. Dit wijst op een ophogingspakket van minimaal 1,5 tot meer dan 4 meter ter hoogte van het plangebied. De meerderheid van de ingrepen vinden plaats binnen dit ophogingspakket (Tabel 1). De nieuwe steiger wordt volledig ingepland in een zone waar geen archeologie meer verwacht wordt (GGA). De nieuwe productlijn wordt bovenop een reeds bestaande productlijn gelegd, waardoor geen bodemingreep gepland wordt ter hoogte van deze ingreep.

Enkele werken gaan onder het ophogingspakket door waaronder de paalfunderingen en de twee infiltratiebekkens. De infiltratiebekkens zullen op hun diepste punt maximaal tot 2 m onder het maaiveld verstoren en liggen bijgevolg grotendeels, mogelijk volledig, in het ophogingspakket. De impact die de bekkens bijgevolg mogelijk veroorzaken onder het ophogingspakket is miniem. Bovendien bestaat de kans dat voorafgaand aan de ophoging een afgraving van (een deel) van de bouwvoor heeft plaatsgevonden. Deze afgraving kan bijgevolg de bodemopbouw verstoord hebben.

Tot slot veroorzaken de funderingspalen een bijkomende verstoring tot een grotere diepte tot onder het ophogingspakket. De verstoringsoppervlakte per paal bedraagt 0,16 – 0,36 m². Over het hele terrein worden 418 palen ingepland. De paalfunderingen zijn zodanig klein in oppervlakte en zodanig verspreid over het terrein ingepland waardoor dit geen relevante impact is. Kenniswinst ter hoogte van de paalfunderingen is bijgevolg ook afwezig. Bijkomend is de impact van het aanbrengen van de palen (inboren van de palen), beperkter dan de impact die een eventueel archeologisch vervolgonderzoek teweeg zou brengen.

Tabel 1: Ingrepen met reden vrijstelling

INGREEP	DIEPTE	OPP/LENGTE	ARGUMENT
STEIGER	n.v.t.	n.v.t.	GGA
TE NIVELLEREN ZONE	60 cm	19.860 m ²	Ophogingspakket
FUNDERINGSPLAAT TANKEN	50-70 cm	4.330 m ²	Ophogingspakket
KEERWANDEN EN RIOLERING BRANDWEG	1 m	n.v.t.	Ophogingspakket
TOEGANGSWEG MET RIOLERING	1,5 m	335 m lengte	Ophogingspakket
INFILTRATIEBEKKENS	2 m	353 m ²	Minieme impact
PAALFUNDERINGEN TANKEN	7-10	0,16-0,36 m ² per paal	Geen relevante impact & geen kenniswinst
CENTER PRODUCTLEIDING	0	/	Geen impact, op reeds bestaande leidingenbrug
LEIDINGENTRACÉ NAAR STEIGER:			
- FUNDERINGSPLAAT	1 m per 30 m	16 m ²	Ophogingspakket
- FUNDERINGSPLATEN	7-8 m	0,16-0,36 m ² per paal	Geen relevante impact & geen kenniswinst

2.4.2 Volledigheid van het (voor)onderzoek

Op basis van het uitgevoerde archeologisch vooronderzoek is er onvoldoende informatie over de aan- of afwezigheid van een archeologische site. Het kennispotentieel kon echter wel voldoende bepaald worden. Op basis van de beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek¹ is **verder vooronderzoek niet aangewezen**.

¹ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2020 fig.3